

УДК 7.079:7.092(477):78.087.68:005.591.3:316.7(045)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/65-2-12>

Лідія ОСТАП'ЮК,
orcid.org/0009-0003-1290-6811
викладач диригентсько-хорових дисциплін вищої категорії,
викладач-методист
Відокремленого структурного підрозділу «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету»
(Мукачево, Закарпатська область, Україна) ostaryuk.lida@gmail.com

Тетяна ДУДА,
orcid.org/0009-0002-7781-4232
викладач гри на інструменті вищої категорії,
викладач-методист
Відокремленого структурного підрозділу «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету»
(Мукачево, Закарпатська область, Україна) bayuntanichka@gmail.com

Тамара НІЖЕГОРОДЦЕВА,
orcid.org/0009-0005-3567-2426
викладач гри на інструменті вищої категорії,
старший викладач
Відокремленого структурного підрозділу «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
Мукачівського державного університету»
(Мукачево, Закарпатська область, Україна) esc888999@gmail.com

I ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ВІДКРИТИЙ ФЕСТИВАЛЬ-КОНКУРС ХОРОВОГО МИСТЕЦТВА ІМЕНІ МИХАЙЛА КРЕЧКА – 2023: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ХОРОВОЇ КУЛЬТУРИ

У статті розглядаються основні засади організації, значення, місця та ролі I Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка – 2023 у контексті формування та розвитку національної хорової культури. Висвітлюється проблематика фестивально-конкурсної діяльності у рамках популяризації хорової культури, вимоги до участі у Всеукраїнському конкурсі. На прикладі участі хорових колективів з України та Закарпатського регіону розкриваються аспекти збагачення хорової культури й духовного зростання суспільства. Мета статті полягає у обґрунтуванні та актуалізації значення і місця I Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка – 2023 у системі формування і розвитку національної хорової культури Закарпаття та України. Результати I Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка – 2023 показали, що на сучасному етапі розвитку національної хорової культури у контексті популяризації фахової конкурсної-фестивальної індустрії на Закарпатті та Україні надають позитивну оцінку і продовження традиції хорового мистецтва й виконавства в цілому. Як показує практика, фестивально-конкурсна фахова індустрія Закарпаття та України зокрема є своєрідним відображенням культурно-мистецьких реалій і процесів, що відбуваються на різних рівнях свого розвитку й ідейного наповнення. Ребрендинг Всеукраїнського фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка в Закарпатському краї показав високий виконавський рівень і створив визначний позитивний внесок у популяризацію хорового виконавства та історію музичного мистецтва й культури Закарпаття й України в цілому завдяки цілісності в парадигмі фаховості фестивально-конкурсної діяльності, підходів до трактування та виконавства музичних творів із застосуванням широкого арсеналу засобів художньої виразності інтерпретаторів.

Ключові слова: фестиваль-конкурс, хорова культура, фестивально-конкурсна індустрія, постать Михайла Кречка, концертне виконання.

Lidiia OSTAPIUK,

orcid.org/0009-0003-1290-6811

*Lecturer of Conducting and Choral Disciplines of the Highest Category,
Methodist Teacher**Separate Structural Unit "Humanities and Pedagogical Vocational College Mukachevo State University"
(Mukachevo, Transcarpathian region, Ukraine) ostapyuk.lida@gmail.com***Tetiana DUDA,**

orcid.org/0009-0002-7781-4232

*Lecturer of Playing an Instrument of the Highest Category,
Methodist Teacher**Separate Structural Unit "Humanities and Pedagogical Vocational College Mukachevo State University"
(Mukachevo, Transcarpathian region, Ukraine) bayuntanucha@gmail.com***Tamara NIZHEGORODTSEVA,**

orcid.org/0009-0005-3567-2426

*Lecturer of Conducting and Choral Disciplines of the Highest Category,
Senior Lecturer**Separate Structural Unit "Humanities and Pedagogical Vocational College Mukachevo State University"
(Mukachevo, Transcarpathian region, Ukraine) esc888999@gmail.com*

FIRST ALL-UKRAINIAN OPEN FESTIVAL-COMPETITION OF CHORAL ARTS NAMED AFTER MYKHAILO KRECHKO – 2023: PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF NATIONAL CHORAL CULTURE

The organization, significance, and role of the first All-Ukrainian open festival competition of choral art named after Mykhailo Krechko in 2023 are investigated in this article in the context of forming national choral culture. It is discussed the importance of festival-competition activities in promoting choral culture and the requirements for participating in the All-Ukrainian competition. Through the participation of choral groups from Ukraine and the Transcarpathian region, the article highlights the enrichment of choral culture and its impact on spiritual growth. The aim of the article is to emphasize the importance and place of the first All-Ukrainian open festival competition of choral art named after Mykhailo Krechko in 2023 in the system of the formation and development of the national choral culture of Transcarpathia and Ukraine. The results of the All-Ukrainian open festival competition of choral art named after Mykhailo Krechko in 2023 showed a positive assessment of the tradition of choral art and performance in general. The professional festival-competition industry of Transcarpathia and Ukraine is reflected in cultural and artistic realities and processes taking place at different levels of development and ideological content. The rebranding of the All-Ukrainian festival competition of choral art named after Mykhailo Krechko in the Transcarpathia region showed high-performance levels and contributed significantly to the popularization of choral performance and the history of musical art and culture of Transcarpathia and Ukraine. In conclusion, this article has highlighted the importance of festival-competition activities in promoting choral culture and the positive impact of the All-Ukrainian open festival-competition of choral art named after Mykhailo Krechko on the development of national choral culture in Transcarpathia and Ukraine.

Key words: *festival-contest, choral culture, festival-contest industry, Mykhailo Krechko, concert performance.*

Постановка проблеми. В світлі мистецьких подій, які сьогодні відбуваються в умовах скасування карантинних обмежень та в контексті впровадження військового стану, музично-виконавський простір переживає ряд значних змін, що позначається у переорієнтації музичної спільноти на відмову від виконання репертуару, який суперечить державній політиці країни, займає визначальні позиції у виконанні благодійницької місії, в результаті – зміцнює позиції у збагаченні та духовному наповненні життя суспільства. Трагічні події, які відбуваються на сучасному етапі відображають негативні наслідки та відбиток у творчій діяльності мистецької еліти. Однак, слід

згадати про ті найпотаємніші моменти музично-виконавського буття, які існували у первинній своїй природній формі раніше.

Відповідно до вимог сучасності та повернення до справжнього мистецького життя країни і суспільства, неабияку роль відіграють Всеукраїнські конкурси виконавського мистецтва, які на вимогу карантинних обмежень перейшли в дистанційний режим своєї діяльності.

Зважаючи на обставини нового часу, конкурсна діяльність забезпечує всім необхідним арсеналом мистецьких ресурсів у встановленні психологічного балансу співучасників виконавської дії, музично-виконавського волевиявлення у процесі

концертних виступів на широкий загал та презентації своїх виконавських досягнень для професійних членів журі з числа провідних діячів сфери культури і мистецтв України та зарубіжжя.

Аналіз досліджень. Всеукраїнські конкурси в умовах особливого часу набувають іншого значення, ніж в період карантинних обмежень.

Як вже відомо, всі конкурси та фестивалі виконавського мистецтва мають свої відмінності й різняться за стильовою та професійною приналежністю, віковими особливостями, репертуарною політикою. Особливе місце в цьому спектрі огляду засад конкурсно-фестивальної індустрії відіграють конкурси, присвячені тим чи іншим іменам з числа провідних корифеїв – діячів культури і мистецтв, які внесли свій особистий внесок у формування та розвиток національної культури.

Специфіку конкурсної діяльності досліджували в різних аспектах різні фахівці з музичного мистецтва І. Бермес, А. Боженський, С. Дацюк, А. Душний, П. Капралік, С. Кишакевич, Н. Крисків, Н. Тацишин, Ю. Чумак, Є. Шуневич та багато інших.

Яскравим прикладом формування та розвитку національної культури на новому етапі є I Всеукраїнський відкритий фестиваль-конкурс імені Михайла Кречка – 2023.

Видатна постать Михайла Кречка є надзвичайною в історії не тільки Закарпаття, а й всієї України. Видатний хормейстер, композитор, педагог, публіцист, культурно-громадський діяч, народний артист УРСР, керівник відомих хорових колективів, таких як – Заслужений Академічний Закарпатський народний хор, Національна заслужена академічна капела України «ДУМКА», хор Київської опери (Київський муніципальний академічний театр опери та балету для дітей та юнацтва), був добре знаний не тільки в Україні, а й за її межами, як активний популяризатор, фольклорист та збирач народної пісні. В результаті своєї кропіткої творчої діяльності усе своє життя присвятив розвитку та відродженню національної хорової культури, що й зумовило **актуальність вибору даної теми**.

Творча постать М. Кречка в різних ракурсах була досліджена у наукових розвідках – М. Кравчук, О. Лігус, С. Лісецького, А. Ляшенко, А. Масленнікової, Н. Кречко, О. Кравчук, Т. Поліщук, Ю. Ткач та ін., більшість публікацій з них мають науково-публіцистичний та просвітницький характер.

Мета статті полягає у обґрунтуванні та актуалізації значення і місця I Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка – 2023 у системі форму-

вання і розвитку національної хорової культури Закарпаття та України.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі конкурсно-виконавської діяльності в контексті формування та розвитку національної хорової культури Всеукраїнські конкурси, присвячені видатним діячам культури і мистецтв набувають особливого значення та неабиякої популяризації. Важливе місце у цілісній системі організації конкурсно-фестивальної діяльності Закарпаття та України займає I Всеукраїнський відкритий фестиваль-конкурс хорового мистецтва імені Михайла Кречка.

Доктор мистецтвознавства, професор Анатолій Лашенко у книзі «3 історії київської хорової школи» зазначає: «Михайло Михайлович Кречко був загальноновизнаним хоровим лідером Всеукраїнського рівня. Його клас диригування відрізнявся великим ступенем пошуковості, пафосом відкриття нових доказів унікальності й значущості українського хорового досвіду. Митець був блискучим публіцистом, котрий сміливо відстоював національні засади хорової культури, непримирно й безкомпромісно розвінчував псевдонародні прояви у хоровому співі» (Лашенко, 2007: 83).

Дочка видатного митця, заслужена діячка мистецтв України Наталія Кречко відмітила, що: «Михайло Михайлович – це людина, для якої хорова справа стала долею і сенсом життя, оскільки він віддано служив хоровому мистецтву як диригент-виконавець, громадський діяч та публіцист. Це людина, яка популяризує хорове мистецтво й національну культуру... І сьогодні дуже важливо, щоб його ім'я звучало саме в цій площині... Він допомагав збирати молодих диригентів, хорову молодь, поціновувачів хорового мистецтва навколо ідеї розвитку хорової справи та збереження кращих національних традицій. Ім'я Михайла Кречка, як людини цілеспрямованої та мужньої стане певним дороговказом фестивалю-конкурсу і його оберегом (Всеукраїнський, 2023).

Заслуга Михайла Кречка у контексті формування та утвердження національної хорової культури полягає в розширенні творчих можливостей колективу завдяки комплексному поєднанню народної й академічної манери співу, що збагачувало репертуар хорових колективів та урізноманітнювало палітру звучання. Він переконливо довів той факт, що не втрачаючи національної основи, хор здатний вирішувати художні завдання, властиві колективам академічного профілю.

Завдяки цим основоположним тенденціям видатного митця у контексті становлення та

утвердження національної хорової культури – відбулося народження й ребрендинг I Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка-2023.

Як згадує один з членів журі конкурсу-попередника «Голоси Яскравої Країни» заслужений працівник культури України Петро Андрійчук: «...раніше конкурс вже відбувався протягом 5 років в Ужгороді... але зараз виникла ідея присвятити його комусь і зробити його більш фаховим та мистецьким... і кому його присвятити як не славетному Михайлу Кречку, котрий стільки років працював во славу духовності і хорового мистецтва Закарпатського краю...» (I Всеукраїнський, 2023).

Голова правління Громадського об'єднання «Яскрава Країна», директорка фестивалю-конкурсу Ольга Обласова зауважує, що «... конкурс планувався ще давно до початку пандемії... Ми хотіли, щоби ім'я та творча спадщина Михайла Кречка – людини, яка здійснила потужний внесок у розвиток хорового мистецтва Закарпаття і України в цілому, не забувалися... І власне, через такі фестивалі-конкурси ми могли б вивчати його творчу спадщину і популяризувати хорове мистецтво взагалі...» (I Всеукраїнський, 2023). Нам як організаторам, дуже приємно чути і бачити, що ми робимо дійсно важливу справу, але добре розуміємо, що перед нами постає величезна відповідальність. Конкурс «Голоси Яскравої Країни» перейшов на новий рівень та тепер має ім'я видатної постаті – Михайла Кречка. Ми віримо і знаємо, що крокуємо у правильному напрямку і проєкт буде розвиватись надалі...» (Всеукраїнський, 2023).

Зважаючи на ребрендинг I Всеукраїнського фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка та його ідейно-художнє вдосконалення, цього року здійснено його реалізацію. Конкурс відбувався протягом 3-х днів у період з 24 по 26 березня 2023 року на базі Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д. Є. Задора за ініціативи конкурсу «Голоси Яскравої Країни».

Конкурс – це творче змагання з метою виокремлення та відзначення кращих із кращих.

Заслужений працівник культури України П. Андрійчук запевняє, що конкурси – це форма зростання, засіб вдосконалення майстерності, це можливість контактів, а особливо сьогодні такі конкурси мають велике значення – вони вільні (I Всеукраїнський, 2023).

Мета фестивалю-конкурсу полягає у сприянні подальшому розвитку хорового мистецтва, збагаченні традицій української музично-хоро-

вої культури, зростанні її значення у духовному житті суспільства, збереженні і розвитку традицій хорового співу, популяризації вокально-хорового мистецтва, обмін творчим досвідом, укріпленні творчих зв'язків між колективами, підвищенні професійного рівня вокальних і хорових колективів та їх керівників, ознайомленні з історичною та культурною спадщиною Закарпаття.

Цей конкурс буде трампліном для багатьох юних та молодих талантів, і в той же час буде прославляти ім'я М. Кречка, збагачуватиме культурне життя Закарпаття і в оновленій Україні буде яскравим місцем культурно-мистецького життя (Ужгородський, 2023).

Голова журі конкурсу Ніна Заболотна – професорка кафедри хорового диригування ОНМА ім. А. В. Нежданової, заслужена діячка мистецтв України вказувала на доцільність проведення таких мистецьких заходів: «... в наш час, який ми переживаємо ці жахливі події дуже важливо є те, щоб творчість та культура працювали... саме це формує нас бути людьми, піднімає найкращі наші якості. Незважаючи на трагедії, які ми переживаємо, цей захід, що сьогодні відбувся – дуже важлива подія, тому що наші учні, студенти та дорога молодь – бачать, що можна жити на досить високому рівні, творити й піднімати в собі високі сили, які надають нам ресурси для перемоги, для незламності і головне – для нашої незалежності України (Ужгородський, 2023).

На сьогоднішній день засновниками нової моделі фестивалю-конкурсу є громадська організація «Яскрава Країна» та Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д. Є. Задора за підтримки Національної Всеукраїнської Музичної спілки та Всеукраїнського хорового товариства імені Миколи Леонтовича.

Фестиваль-конкурс зібрав музичне представництво хорових колективів з Одеси, Чернігова, Києва, Львова та Закарпаття, в результаті став ребрендингом конкурсу-попередника за ініціативи ГО «Голоси Яскравої Країни».

24 березня 2023 року відкриття фестивалю ознаменувалося концертними виступами хорових колективів в Ужгородському Хрестовоздвиженському греко-католицькому кафедральному соборі, де учасниками виконувалися хорові твори духовної музики *acapella*.

Конкурс проводився за наступними номінаціями: вокальні ансамблі; однорідні та мішані хорові колективи, котрі є представниками музичної спільноти різних регіонів України. Прослуховування та оцінювання хорових колективів фестивалю-конкурсу здійснювалося професійним

почесним журі у складі провідних діячів культури і мистецтв України й Закарпатського регіону (Положення, 2022).

25 березня 2023 року в місті Ужгород було здійснено перегляд конкурсних виступів хороших колективів І Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка у великій залі Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д. Є. Задора. Учасниками хорового фестивалю-конкурсу були 10 колективів – вокальні ансамблі, дитячі, молодіжні та дорослі хори з різних регіонів України, а саме – хор студентів Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової, студентський хор “Ave ton” Одеського фахового коледжу мистецтв імені К. Ф. Данькевича, зразковий дитячий хор «Забава» КЗПСО «Мистецька школа №3» м. Одеси, народний художній колектив дитячий хор «Ластівка» Будинку дитячої та юнацької творчості Голосіївського району м. Київ, мішаний хор та вокальний ансамбль «Діти Магури» Чернігівського музичного фахового коледжу ім. Л. М. Ревуцького», камерний хор “Cantamus” з м. Львів, народний аматорський вокальний ансамбль «Руменок» Середнянського будинку культури, смт. Середнє Закарпатської області, хор учнів молодших класів Ужгородської музичної школи № 1 та хор студентів Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д. Є. Задора.

Програма конкурсних виступів учасників передбачала виконання 3-х різнохарактерних та різностильових творів, один з яких виконувався *acapella*.

В програмі конкурсних переглядів виступів учасників звучали композиції сучасних зарубіжних (Я. Неске, К. Дженкінса, Д. Гессеней-Раппо) та українських (М. Леонтовича, К. Стеценка, С. Людкевича, В. Івасюка, І. Щербаківа, Л. Шукайло, Ю. Сенька, Я. Крутова, І. Мартона, В. Волонтира) авторів, що свідчить про яскраву багатожанрову й різностильову палітру виконавської творчості фахового фестивалю-конкурсу хорового мистецтва та його високий рівень.

На фестивалі учасники не лише демонстрували свої творчі здобутки під час відкриття та конкурсних переглядів. Також тривали майстер-класи з хорового мистецтва та фінальний гала-концерт з нагородженням, який відбувся 26 березня 2023 року в залі Закарпатської обласної філармонії. В процесі гала-концерту після виступу кожного учасника-колективу фестивалю-конкурсу відбулося нагородження дипломами лауреатів, а також подяками та цінними призами були відзначені керівники, концертмейстери та хореографи

колективів, які допомагали у якісній підготовці учасників та сприяли яскравим виступам на сцені.

Членами журі І Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка – 2023 були: Петро Андрійчук – заслужений працівник культури України, кавалер ордена «За заслуги» III ст., лауреат премії імені Івана Огієнка, професор кафедри музичного мистецтва КНУКіМ, художній керівник заслуженого народного хору України «Дарничанка», секретар НВМС, член правління Всеукраїнського хорового товариства імені М. Леонтовича, член Національної спілки журналістів України; Наталя Петій-Потапчук – директорка – художня керівниця та головна диригентка КЗК «Заслужений Академічний Закарпатський Народний Хор», кавалер Орденів Княгині Ольги I, II та III ступенів, доцентка, Почесна громадянка міста Ужгород, заслужена працівниця культури України, лауреатка обласних премій ім. Д. Задора, членкиня НВМС, голова Закарпатського осередку Всеукраїнського хорового товариства імені Миколи Леонтовича; Еміл Сокач – народний артист України, художній керівник і диригент Академічного камерного хору «Кантус», Світлана Стегней – директорка Ужгородського фахового музичного коледжу імені Д. Є. Задора, заслужена працівниця культури України, відмінниця освіти України. Голова журі: Ніна Заболотна – заслужена діячка мистецтв України, хорова диригентка, кандидатка мистецтвознавства, професорка кафедри хорового диригування ОНМА ім. А. В. Нежданової, лауреатка міжнародних конкурсів.

Завершився фестиваль-конкурс в Ужгороді 26 березня 2023 року участю в масштабній акції «Хори за Мир» («Choirs for Peace») на Театральній площі Ужгорода, до якої Україна долучилася вперше. У процесі флешмобу були виконані – всесвітньовідома композиція “Dona nobis pacem” («Даруй нам мир»), українська народна пісня «Ой у лузі червона калина» в обробці Михайла Кречка та «Боже великий єдиний», що є духовним гімном України. Всі колективи, котрі долучилися до акції, були нагороджені подяками Ужгородської міської ради за участь у хоровому марафоні, за збереження та розвиток української культури.

Як відзначає художня керівниця Закарпатського Заслуженого Академічного Народного Хору Наталя Петій-Потапчук: «Дану акцію започаткувала 27 березня минулого року Міжнародна хорова Асоціація в Мадриді. Тоді в ній прийняло участь близько 25 тисяч учасників-хористів з усього світу і присвячена вона була відстоюванню миру в Україні. До акції «Хори за Мир» приєд-

налась численна кількість хорових колективів краю – 3 хорові колективи Ужгородської музичної школи № 1, 3 хори Ужгородської школи мистецтв, Ужгородського міського будинку культури, Академії культури і мистецтв, Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д. Є. Задора, Хор інтелігенції м. Ужгород, хор Греко-католицького кафедрального собору, хоровий колектив Мало-березнянського монастиря братів Василян, хор Свалявської дитячої школи мистецтв, 2 колективи з Іршави, хоровий колектив з смт. Середнє, Пласт, 2 колективи з Одеси та колективи з Чернігова, хор зі Львова. Також співали разом з нами колективи з Києва, Вінниці, Івано-Франківська, Олександрії та інших міст. Але найбільш масовий флеш-моб відбувся саме в Ужгороді. Цього року участь в акції взяли також хорові колективи з багатьох європейських міст та США...» («Хори...», 2023).

Відзначаючи переможців I Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка – 2023 у номінації «однорідні та мішані хорові колективи» III премію здобув камерний хор “Cantamus” (м. Львів).

II премією в номінації «вокальні ансамблі» відзначено 2 колективи: народний аматорський вокальний ансамбль «Руменок» Середнянського будинку культури (смт. Середнє, Закарпатська область) та вокальний ансамбль «Діти Магури» Чернігівського музичного фахового коледжу імені Л. М. Ревуцького (м. Чернігів).

В номінації «однорідні та мішані хорові колективи» диплом лауреата II премії отримав хор студентів Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д. Є. Задора (м. Ужгород).

I премією в номінації «однорідні та мішані хорові колективи» відзначені – мішаний хор Чернігівського музичного фахового коледжу імені Л. М. Ревуцького (м. Чернігів), 2 колективи з

Одеси – студентський хор “Ave ton” Одеського фахового коледжу мистецтв імені К. Ф. Данькевича та зразковий дитячий хор «Забава» КЗПСО «Мистецька школа № 3», народний художній колектив – дитячий хор «Ластівка» Будинку дитячої та юнацької творчості Голосіївського району (м. Київ), хор учнів молодших класів Ужгородської музичної школи № 1 (м. Ужгород).

Володарем Гран-прі I Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка став хор студентів Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової (м. Одеса).

Висновки. Результати I Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка – 2023 показали, що на сучасному етапі розвитку національної хорової культури у контексті популяризації фахової конкурсно-фестивальної індустрії на Закарпатті та Україні надають позитивну оцінку і продовження традиції хорового мистецтва й виконавства в цілому.

Як показує практика, фестивально-конкурсна фахова індустрія Закарпаття та України зокрема є своєрідним відображенням культурно-мистецьких реалій і процесів, що відбуваються на різних рівнях свого розвитку й ідейного наповнення.

Ребрендинг Всеукраїнського фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка в Закарпатському краї показав високий виконавський рівень і створив визначний позитивний внесок у популяризацію хорового виконавства та історію музичного мистецтва й культури Закарпаття й України в цілому завдяки цілісності в парадигмі фаховості фестивально-конкурсної діяльності, підходів до трактування та виконавства музичних творів із застосуванням широкого арсеналу засобів художньої виразності інтерпретаторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. В Закарпатті пройшов I Всеукраїнський фестиваль-конкурс хорового мистецтва імені Михайла Кречка. Новий Чернігів. 2023. URL: <https://www.facebook.com/noviucn> (дата звернення: 04.07.2023).
2. Всеукраїнський фестиваль-конкурс хорового мистецтва ім. Михайла Кречка. Офіційна сторінка. 2023. URL: <https://www.facebook.com/festivalkrechka/> (дата звернення: 4.07.2023).
3. Всеукраїнський фестиваль-конкурс хорового мистецтва ім. Михайла Кречка пройшов в Ужгороді (ВІДЕО). Uzhgorod.net.ua. Tv21 Унгвар. 2023. URL: <https://uzhgorod.net.ua/news/175489> (дата звернення: 04.07.2023).
4. Гала-концерт I Всеукраїнського фестивалю-конкурсу хорового мистецтва ім. М. Кречка. Яскрава Країна. 2023. URL: https://www.youtube.com/watch?v=PPAm_7vRyTI&ab_channel=%D0%AF%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%9A%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0 (дата звернення: 06.07.2023).
5. Лашенко А. З історії київської хорової школи. К.: Муз. Україна, 2007. 197 с.
6. Положення I Всеукраїнського відкритого фестивалю-конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка. Ужгород, 8–10 квітн. 2022 р. НВМС Національна Всеукраїнська Музична Спілка. 2022. 6 с. URL: <https://muzunion.com/?p=1062> (дата звернення: 07.07.2023).
7. Ужгородський музичний коледж ім. Д. Задора Перший хоровий конкурс ім. М. КРЕЧКА 2023. YouTube-канал Vira Kobulei. 2023. URL: https://www.youtube.com/watch?v=b1Zj0R93c&ab_channel=ViraKobulei (дата звернення: 07.07.2023).

8. «Хори за мир»: участь у міжнародному флешмобі візьмуть одночасно 20 хорів Закарпаття. Varosh. Uzhgorod.net.ua. 2023. URL: <https://uzhgorod.net.ua/news/175376> (дата звернення: 07.07.2023).

9. I Всеукраїнський відкритий фестиваль-конкурс хорового мистецтва імені Михайла Кречка. Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д. Є. Задора. 2023. URL: <https://umfkzador.uz.ua/news/i-vseukrayinskii-vidkritii-festival-konkurs-horovogo-mistetstva-imeni-mihaila-krechka> (дата звернення: 07.07.2023).

10. I Всеукраїнський фестиваль-конкурс хорового мистецтва ім. Михайла Кречка тривав в Ужгороді. YouTube-канал karpattinua. 2023. URL: https://www.youtube.com/watch?v=86lw0gMHB_M&t=330s&ab_channel=karpattinua (дата звернення: 07.07.2023).

REFERENCES

1. V Zakarpatti proishov I Vseukrainskyi festyval-konkurs khorovoho mystetstva imeni Mykhaila Krechka. [The first All-Ukrainian festival-competition of choral art named after Mykhailo Krechko passed in Transcarpathia]. Novyi Chernihiv. – New Chernihiv. 2023. URL: <https://www.facebook.com/noviyen> (date accessed: 04.07.2023) [in Ukrainian].

2. Vseukrainskyi festyval-konkurs khorovoho mystetstva im. Mykhaila Krechka. [All-Ukrainian festival-competition of choral art named after Mykhailo Krechko]. Ofitsiina storinka. – Official page. 2023. URL: <https://www.facebook.com/festivalkrechka/> (date accessed: 4.07.2023) [in Ukrainian].

3. Vseukrainskyi festyval-konkurs khorovoho mystetstva im. Mykhaila Krechka proishov v Uzhhorodi (VIDEO). [All-Ukrainian festival-competition of choral art named after Mykhailo Krechko passed in Uzhhorod (VIDEO)]. Uzhgorod.net.ua. Tv21 Unhvar. 2023. URL: <https://uzhgorod.net.ua/news/175489> (date accessed: 04.07.2023) [in Ukrainian].

4. Hala-kontsert I Vseukrainskoho festyvaliu-konkursu khorovoho mystetstva im. M. Krechka. [Gala concert of The first All-Ukrainian festival-competition of choral art named after M. Krechko.]. Yaskrava Kraina. – Bright Country. 2023. URL: https://www.youtube.com/watch?v=PPAm_7vRyTI&ab_channel=%D0%AF%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%9A%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0 (date accessed: 06.07.2023) [in Ukrainian].

5. Lashchenko A. (2007) Z istorii kyivskoi khorovoi shkoly. [From the history of the Kyiv choral school]. K.: Muz. Ukraina. 197 p. [in Ukrainian].

6. Polozhennia I Vseukrainskoho vidkrytoho festyvaliu-konkursu khorovoho mystetstva imeni Mykhaila Krechka. Uzhhorod. 8-10 kvitn. 2022 r. [Regulations of The first All-Ukrainian open festival-competition of choral art named after Mykhailo Krechko. Uzhhorod, 8–10 apr. 2022.]. NVMS Natsionalna Vseukrainska Muzychna Spilka. NAMU National All-Ukrainian Music Union. 2022. 6 p. URL: <https://muzunion.com/?p=1062> (date accessed: 07.07.2023) [in Ukrainian].

7. Uzhhorodskyi muzychnyi koledzh im. D. Zadora. Pershyi khorovyi konkurs im. M. KREChKA 2023. [Uzhhorod Music College named after D. Zador. The first choral competition named after M. Krechko 2023]. YouTube-kanal Vira Kobulei. YouTube channel of Vira Kobulei. 2023. URL: https://www.youtube.com/watch?v=rB61Zj0R93c&ab_channel=ViraKobulei (date accessed: 07.07.2023) [in Ukrainian].

8. «Khory za myr»: uchast u mizhnarodnomu fleshmobi vizmut odnochasno 20 khoriv Zakarpattia. [“Choirs for Peace”: 20 choirs of Transcarpathia will take part in the international flash-mob simultaneously]. Varosh. Uzhgorod.net.ua. – The Varosh. Uzhgorod.net.ua. 2023. URL: <https://uzhgorod.net.ua/news/175376> (date accessed: 07.07.2023) [in Ukrainian].

9. I Vseukrainskyi vidkrytyi festyval-konkurs khorovoho mystetstva imeni Mykhaila Krechka. [The first All-Ukrainian open festival-competition of choral art named after Mykhailo Krechko]. Uzhhorodskyi muzychnyi fakhovyi koledzh imeni D. E. Zadora. Uzhhorod Music College named after D. E. Zador. 2023. URL: <https://umfkzador.uz.ua/news/i-vseukrayinskii-vidkritii-festival-konkurs-horovogo-mistetstva-imeni-mihaila-krechka> (date accessed: 07.07.2023) [in Ukrainian].

10. I Vseukrainskyi festyval-konkurs khorovoho mystetstva im. Mykhaila Krechka tryvav v Uzhhorodi. [The first All-Ukrainian festival-competition of choral art named after Mykhailo Krechko last in Uzhhorod]. YouTube-kanal karpattinua. – YouTube channel karpattinua. 2023. URL: https://www.youtube.com/watch?v=86lw0gMHB_M&t=330s&ab_channel=karpattinua (date accessed: 07.07.2023) [in Ukrainian].